MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tas-16 ta' Marzu, 2005

Citazzjoni Numru. 1343/2003

A

vs

B

Il-Qorti,

<u>I. PRELIMINARI.</u>

Rat ic-citazzjoni attrici datata 12 ta' Dicembru 2003 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-partijiet izzewgu fit-30 ta' Novembru 1997 bir-rit civili kif jirrizulta mic-Certifikat taz-Zwieg hawn anness u mmarkat bhala Dok. "A";

Illi l-partijiet isseparaw permezz ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Elisa Falzon datat 5 ta' Dicembru 2002;

Illi dan iz-zwieg huwa null u bla effett *ai termini* ta’ l-**artikolu 19A (1) tal-Kap. 255** minhabba li qatt ma gie kkunsmat;

Illi dan iz-zwieg huwa wkoll null u bla effett *ai termini* ta’ l-**artikolu 19 (1) (e)** *stante* mpotenza da parti ta’ l-attrici;

Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta’ xi wiehed mill-elementi essenzjali taz-zwieg u ghad-dritt ghall-att taz-zwieg (**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255)**;

Illi l-kunsens tal-partijiet ghaz-zwieg imsemmi nkiseb b’qerq dwar kwalita’ tal-parti l-ohra li mix-xorta taghha fixklet senjatament il-hajja mizzewga kif jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza (**artikolu 19 (1) (c) tal-Kap 255)**;

Illi l-kunsens tal-partijiet ghaz-zwieg imsemmi kien vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, li kif ukoll jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza, ghamlitha mpossibbli ghall-istess partijiet li jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg.

Illi ghar-ragunijiet imsemmija fil-paragrafi precedenti u ghal ragunijiet ohra kontemplati fil-**Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta** z-zwieg celebrat bejn il-partijiet huwa null u bla effett fil-ligi.

Illi l-istess attrici talbet lil din il-Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li z-zwieg kuntrattat bejn il-kontendenti fit-30 ta’ Novembru 1997 huwa null u bla effett fil-ligi.

2. Tordna li din in-nullita’ tigi registrata fuq l-Att taz-Zwieg relattiv fuq indikat.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut ingunt in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta’ xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 u 4A tal-process;

Rat ir-rikors ta’ l-attrici tat-12 ta’ Dicembru 2003 fejn talbet illi jigu nominati kuraturi sabiex jirrapprezentaw lill-assenti B fic-citazzjoni u fl-atti kollha relattivi u sussegwenti.

Rat id-digriet tal-Qorti tal-11 ta’ Frar 2004 fejn laqghat it-talba u nnominat lil Dr. Tonio Azzopardi u lill-Prokuratur Legali Veronica Rossignaud bhala kuraturi ghall-finijiet kollha tal-ligi.

Rat id-digriet affidavit moghti lill-partijiet fil-15 ta’ Marzu 2004 fejn il-Qorti pprefiggiet terminu ta’ tletin (30) gurnata lill-attrici sabiex tipprezenta x-xhieda kollha taghha producibbli bil-procedura tal-affidavits bin-notifika lill-kontro-parti jew lid-difensur taghha, li jkollu wkoll l-istess terminu sabiex huwa wkoll jipprezenta l-affidavits tieghu.

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-kuraturi tat-23 t’April 2004 a fol. 16 fejn gie eccepit:-

1. Illi l-eccipjenti mhumiex edotti mill-fatti tal-kawza u ghalhekk qeghdin jirriservaw id-dritt li jressqu l-eccezzjonijiet taghhom fi stadju ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-kuraturi a fol. 17 tal-process.

Rat in-nota ta’ l-attrici datata 6 ta’ Lulju 2004 fejn permezz taghha esebiet l-affidavits ta’ Marquita Zammit, ta’ Pierre Lauri, ta’ ommha Vivienne Zammit, ta’ missierha Valhmor A. Zammit u iehor taghha stess.

Rat il-verbali tal-5 t’Ottubru 2004; tal-11 ta’ Jannar 2005 fejn Dr. Tonio Azzopardi msejjah diversi drabi baqa’ ma deherx. Dr. Audrey Demicoli ghall-attrici obbligat ruhha li tesebixxi kopja tas-sentenza tat-Tribunal Ekklessjastiku; u tat-18 ta’ Jannar 2005 fejn Dr. Carlo Bisazza ghall-attrici filwaqt li pprezenta nota b’kopja tad-decizjoni tat-Tribunal Ekklessjastiku u zewg certifikati medici, iddikjara li

m’ghandux provi izjed. Il-kuratur Dr. Tonio Azzopardi msejjah diversi drabi baqa’ ma deherx. Il-Kawza giet differita ghas-sentenza ghas-27 ta’ Jannar 2005.

Rat il-verbal sussegwenti tas-27 ta’ Jannar 2005 fejn il-kuratur Dr. Tonio Azzopardi msejjah diversi drabi baqa’ ghal darb’ohra rega’ ma deherx. Il-Qorti tinnota li l-istess kuratur gie notifikat bl-affidavit fis-7 ta’ Lulju 2004 u ghaldaqstant ordnat lil Dr. Jackie Scerri ghall-attrici sabiex tiehu hsieb tinnotifika n-nota u d-dokumenti tat-18 ta’ Jannar 2005 lill-kuratur immedjatament, u fl-istess waqt ordnat is-sospensjoni tal-prolazzjoni tas-sentenza wara r-rikors tal-kuratur tal-25 ta’ Jannar 2005. Il-Qorti nnominat lil Dr. Josette Demicoli bhala Assistent Gudizzjarju sabiex tiffissa seduta wahda ghall-provi kollha li fadal (tal-kuraturi) u ddeferiet il-kawza ghall-finali trattazzjoni ghall-24 ta’ Frar 2005.

Rat in-nota tal-kuratur Dr. Tonio Azzopardi datata 14 ta’ Frar 2005 fejn iddikjara li m’hemmx il-htiega ta’ kontro-ezami lix-xhieda u lanqas m’hu ser iressaq xi provi biex jirribatti l-provi attrici *stante* li ma jistax jikkomunika mal-konvenut sakemm jibqa’ mhux fornit bl-indirizz tieghu.

Rat il-verbal tal-24 ta’ Frar 2005 fejn il-Qorti ddeplorat il-fatt li l-Assistent Gudizzjarju zammet seduta ghalxejn, u ddikjarat li n-nota tal-Kuratur giet a konjizzjoni taghha biss fl-istess seduta. Fuq qbil ben id-difensuri l-kawza giet differita ghas-sentenza ghas-16 ta’ Marzu 2005.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-attrici qed tibbaza t-talba taghha fuq l-**artikolu 19 (1) (c), (e) u (f) tal-Kap 255.**

Illi l-attrici tirreferi ghan-nullita' taz-zwieg a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (c) tal-Kap 255** u kif inghad fis-sentenza **"Michelle El Hossayes vs Pauline Mintoff"** (P.A. (RCP) 20 ta' Marzu 2003) il-legislatur Malti llimita l-qerq fuq *"xi kwalita tal-parti l-ohra li tista' mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga".* Din il-kawzali giet ikkonsidrata minn din il-Qorti diversament presjeduta fil-kaz **"John Borg vs Paula *sive* Polly Borg"** (P.A. (VDG) 22 ta' Mejju 1995 - Cit. Nru. 591/94VDG) fejn gie osservat li:-

"kieku dak il-paragrafu 19 (1) (c) gie formulat b'mod differenti, wiehed ikun jista' jghid li japplika ghaz-zwieg civili l-art. 981 tal-Kodici Civili li evidentement hu aktar wiesgha fil-portata tieghu. Il-legislatur Malti, izda, ghazel li jillimita l-qerq, bhala kawza ta' nullita' ta' zwieg, ghall-qerq dwar dawk il-kwalitajiet, oggettivament gravi, li jincidu fuq l-essenza, il-proprjetajiet u l-ghanijiet taz-zwieg."

*"The object of deceit must be a quality of the other contracting party which, in itself, will have to cause serious disturbance in the partnership of conjugal life; with this formula, the legislator intends that the quality must be objectively grave and establishes the partnership of conjugal life as an objective point of reference for the gravity of the quality so that the qualities are related to the essence, properties and ends of marriage. Therefore, those subjective qualities which cannot be objectively reconciled with conjugal partnership are irrelevant and, in this sense, they are merely arbitrary or trivial". (**Viladrich P.J.** – **Matrimonial Consent. Code of Canon Law Annot. - Caparros, E. et al. ed**) 1993, Wilson and Lafleur, Montreal).*

Illi l-Qrati taghna dejjem sostnew li z-zwieg ikun null skond dan is-sub-artikolu jekk wahda mill-partijiet taghti l-kunsens taghha ghax tkun giet imqarrqa jew mill-parti l-ohra jew minn xi haddiehor dwar xi kwalita` tal-parti l-ohra **"Fattah xebba Perry vs Dr. A. Mifsud et"** (P.A. 22 ta Novembru 1982). Skond il-gurisprudenza fuq citata, element importanti ta' dan is-sub-artikolu hu li l-qerq irid ikun serju bizzejjed li fixkel serjament il-hajja mizzewga.

Illi l-**artikolu 19 (1) (e)** jikkontempla illi:-

"jekk xi wahda mill-partijiet ikun impotenti, sew jekk dik l-impotenza tkun assoluta jew relattiva, izda biss jekk dik l-impotenza tkun tezisti qabel iz-zwieg."

Illi wahda mill-elementi essenzjali fiz-zwieg huwa li jkun hemm relazzjonijiet intimi bejn il-koppja mmirati ghal prokreazzjoni tat-tfal. Jekk jonqos dan l-element, ghalhekk il-ligi taz-zwieg tikkontempla li dan ghandu jwassal ghal annullament taz-zwieg, pero' biss jekk jigu sodisfatti d-diversi kundizzjonijiet specifikati fil-ligi.

Illi l-ligi Taljana qabel ma giet emendata kienet tipprovdi fuq dan il-punt is-segwenti:-

"Solo in presenza di due personalita' di grandissimo rilievo tale fusione potrebbe essere raggiuna prescindendo dal rapporto sesswale. L'impossibilita' della sua realizazzione importa, di regola, l'insorgere di tensioni, senz'altro contrarie all'ordinato svolgimento della convivenza e che nel migliore dei casi, danno luogo all'esistenza di un matrimonio di mera facciata." (***Finocchiaro***, **Enciclopedia Del Diritto, Vol. XXV**, p.814).

Illi l-ligi nostrana ppreferiet taddotta l-kuncett ta' mpotenza bhala raguni ghal annullament taz-zwieg skond id-duttrina tradizzjonali taz-zwieg, u cjoe' li l-att sesswali huwa wiehed mill-elementi essenzjali fiz-zwieg u dan kuntrarjament ghal kuncett applikat fil-ligi Franciza u l-ligi Taljana li segwew id-duttrina li l-att sesswali mmirat ghall-prokreazzjoni tat-tfal mhux element essenzjali, izda huwa wiehed mill-elementi socjali li jgib mieghu z-zwieg.

Illi ma tezistix definizzjoni precisa tal-kelma *'impotenza'*, izda l-ligi Kanonika, kif ukoll civilisti maghrufa jiddistingwu bejn *'impotenza coeundi'* u *'impotenza generandi'*. ***Dr. Richard Galea Debono*** fit-tezi tieghu **"A Review of the Marriage Act, 1975 and its Implications"** jiddefinixxi din id-distinzjoni fis-segwenti mod:-

“The former referring to that part of the sexual act which depends on the active participation of the parties and referring to the stages of intromission and insemination; and the latter, which is often referred to as sterility, involving the internal and involuntary (i.e not under the will’s control) biological processes which might lead to pregnancy”.

“The purpose behind this distinction was to limit the purport of impotence to ‘impotentia coeundi’ and to debar the declaration of nullity of a marriage where the party affected was not impotent, but merely sterile. Thus it is possible for the female spouse to be potent i.e. capable of copulation, but sterile owing to lack of ovulation.”

Illi b’danakollu, l-**Att Dwar iz-Zwigijiet** ma jiddistingwix bejn *‘impotentia coeundi’* u *‘impotentia generandi’.* B’referenza ghal **artikolu 19 fl-Att Dwar iz-Zwigijiet** qabel ma saru l-emendi fl-1981, kien hemm dispozizzjoni *ad hoc* li kienet tirregola l-*‘impotentia generandi’* u cjoe’ l-isterilita’. Pero’ din id-dispozizzjoni m’ghadhiex tezisti u ghalhekk wiehed jista’ jinterpreta l-**artikolu 19 (1) (e)** fis-sens li tillimita ruhha ghal *‘impotentia coeundi’.*

Illi l-impotenza kif ikkontemplata fl-**artikolu 19 (1) (e)** trid tkun assoluta jew relattiva. L-impotenza hija assoluta meta l-impotenza tal-parti hija relatata ma’ kwalunkwe persuna. Hija relattiva meta l-impotenza tezisti biss fil-konfront ta’ parti l-ohra.

Illi l-impotenza trid ukoll tezisti qabel iz-zwieg. F’dan il-kuntest gie stabbilit li huwa bizzejjed jekk l-impotenza tezisti ma’ l-ewwel relazzjoni ntima bejn il-partijiet. M’huwiex rikjest li jigi ppruvat li l-parti kienet impotenti fir-relazzjonijiet sesswali tieghu qabel iz-zwieg.

Illi min-naha l-ohra fl-**artikolu 19 (1) (f)** jinghad ukoll li z-zwieg ikun null:

“jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta’ xi wiehed jew

aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."

Illi dan is-sub-artikolu wkoll gie diskuss u ezaminat fis-sentenza **"Nicolai Balzan vs Simone Cremona"** minn din il-Qorti kif presjeduta (Cit. Nru. 1019/98/RCP – deciza fid-9 ta' Marzu 2000) u **"Mark Spiteri vs Susan Margaret Spiteri"** (P.A. (RCP) 27 ta' Frar 2001) u a skans ta' repetizzjoni qed issir referenza ghall-principji hemm enuncjati. Illi *inoltre* fis-sentenza **"Theresa Taguri nee Spiteri vs Avukat Christopher Cilia et noe"** (Cit. Nru. 3130/96/NA – deciza P.A. (NA) fl-10 ta' Novembru 1999) gie ritenut illi:-

"Fl-interpretazzjoni ta' dan is-sub-inciz gie ritenut mill-Qorti taghna illi l-eskluzjoni pozittiva ma kellhiex necessarjament tirrizulta biss minn xi haga espressa direttament izda setghet tigi espressa bl-imgieba ta' xi parti fil-perjodu mmedjatament qabel u wara li jkun inkiseb l-istess kunsens."

Illi ta' l-istess portata hija s-sentenza **"Josette Lungaro mart Jesmond Lauro vs Jesmond Lauro"** (P.A. (RCP) l-1 ta' Frar 2001); **"Joseph Gabriel vs Dr. Georg Sapiano *nomine*"** (P.A. (RCP) 8 ta' Novembru 2000); **"Carmen El Shimi gja' Tanti vs Ibrahim Mohamed Mohamed Ibrahim El Shimi"** (P.A. (NA) 20 ta' Gunju 2000); **"Mary Rose Abder Rahim vs Esam Abder Rahim"** (P.A. (NA) 31 ta' Mejju 2000); **"Ousama William Hfez Sadallah vs Doris Dalli"** (P.A. (RCP) 4 ta' April 2000) u **"Albert Grech vs Josette Grech"** (P.A. (RCP) 30 ta' April 2002 Cit. Nru. 793/01/RCP).

Illi rigward l-**artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** dan l-artikolu jikkonsidra kemm is-simulazzjoni totali *('colorem habens', 'substantiam vero nullam')* kif ukoll dak parzjali *('colorem habens', 'substantiam vero alteram')* tal-kunsens.

Illi rigward it-tifsira tal-frazi *"eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu"*, jew kif maghruf ukoll bhala simulazzjoni totali, il-Qorti fil-kawza **"Bonnici vs Bonnici"** (P.A. 30 ta' Lulju

1982) qalet illi biex ikun hemm simulazjoni totali jrid jigi ppruvat il-*'finis operis'* taz-zwieg gie effettivament eskluz mill-vera rieda ta' parti jew ohra, ghalkemm formalment tkun sehhet ic-celebrazzjoni taz-zwieg.

Illi fis-sentenza **"Cali vs Dr. Albert S. Grech *nomine*"** (P.A. 22 ta' Gunju 1988) il-Qorti qalet illi jekk tmur ghac-cerimonja tat-tieg u nternament tissostitwixxi l-ideat tieghek fuq x'inhu zwieg jew inkella xort'ohra teskludi l-veru kuncett taz-zwieg, hi forma ta' simulazzjoni totali. Fid-decizjoni **"Galea vs Walshi** (P.A. 30 ta' Marzu 1995) il-Qorti spjegat simulazzjoni bhala *"meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun inghata".* Illi fis-sentenza **"Muscat vs Borg Grech"** (P.A.14 t'Awissu 1995) il-Qorti spjegat il-kuncett ta' simulazzjoni b'dawn il-kliem:-

"Ghalhekk min esternament ikun wera li qed jaghti l-kunsens matrimonjali izda jkun internament u b'att pozittiv tal-volonta' tieghu qed jichad il-kunsens ghal dak iz-zwieg ikun qed jissimula l-kunsens tieghu."

Illi kif gie nsenjat fid-decizjoni fi-ismijiet **"Francesco Teuma vs Liugi Camilleri et"**, (K. 1 ta' Ottubru 1884 - Vol.X p.912) :-

"a poter dedursi la invalidita dell'atto e' necessario che risulti chiaro, che cio' che si contrattava non era la yenta, ma una simulazione, cioe' fictio seu ostensio falsi pro vero."

Illi fil-kawza **"Anthony Gallo vs Dr. Anthony Cutajar *et nomine*"** (P.A. (RCP) 28 ta' Mejju 2002) inghad li *"meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja hu kapaci jaghti l-kunsens validu taz-zwieg, pero' bl-att tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu, eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula lkunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn filwaqt il-kunsens hu jew hi*

eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali."

Illi fil-fatt din il-Qorti taqbel ma' l-istess definizzjoni u fil-fatt fis-sentenza **"Al Chahid vs Mary Spiteri"** (P.A. (RCP) 5 ta' Gunju 2002 inghad li *"wiehed jinnota li taht l-**artikolu 19 (1) (f)** trid issir distinzjoni cara bejn zwieg li jfalli minhabba cirkostanzi li jirrizultaw waqt iz-zwieg, u zwieg li jfalli ghax wiehed mill-partijiet minn qabel ma ta l-kunsens tieghu kien gja' mentalment dispost li ma jottemprax ruhu ma' xi wahda jew aktar mill-obbligi matrimonjali. Fl-ewwel ipotesi hemm ir-ragunijiet li jaghtu lok ghas-separazzjoni u fit-tieni ipotesi hemm l-estremi ta' l-annullament taz-zwieg."*

Illi fil-fatt ghal dak li jolqot l-kuncett ta' *"l-eskluzjoni pozittiva ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga"*, u cjoe' simulazzjoni parzjali, il-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-kawza **"Abdel Wahed vs Dr. Yana Micallef Stafrace et"** (P.A. (NA) 14 ta' Lulju 1994) elenkat l-element essenzjali taz-zwieg bhala li jikkonsistu fil-*"komunjoni tal-hajja konjugali, l-indissolubbilta' tar-rabta taz-zwieg, id-dritt ghall-fedelta' u d-dritt ghall-prokreazzjoni ta' l-ulied"*. L-istess elementi gew ikkonfermati wkoll fil-kawza **"Aquilina vs Aquilina"** (P.A. (NA) 30 ta' Jannar 1991) u fis-sentenza **"Grech vs Grech"** (P.A. (NA) 9 ta' Ottubru 1990). Dawn huma wkoll l-elementi fil-ligi kanonika.

Illi l-komunjoni tal-hajja konjugali u l-*'consortium vitae'* tikkomprendi zewg elementi u cjoe' l-imhabba konjugali u r-responsabbilta` tal-familja. Kif qalet din il-Qorti fid-decizjoni **"Magri vs Magri"** (14 ta' Lulju 1994):-

"Jekk din il-'consortium vitae' hija nieqsa, l-oggett innifsu tal-kunsens taz-zwieg huwa wkoll nieqes. Din il-'consortium vitae' tikkomprendi zewg elementi li huma l-imhabba konjugali u r-responsabbilta' tal-familja."

Illi fil-fatt l-element ta' l-indissolubbilta` taz-zwieg jehtieg li l-kunsens ikun ibbazat fuq rabta dejjiema bejn ragel u mara wahda, mibnija fuq il-fedelta' u formazzjoni tal-

familja. Il-Ligi Maltija tippresupponi *'iuris tantum'* dan l-element ta' ndissolubbilta' fiz-zwieg.

Illi fil-fatt, ***J. Edwards Hudson*** (pg. 164-165), jispjega car li *"indissolubility can be excluded from consent in two different ways: either because the spouse, knowing the true nature of marriage, nevertheless contract with the understanding that he will have the option of dissolving the bond and recovering his former free status, or because the spouse formulates his own doctrine on marriage, from which the idea of indissolubility is absent and to which he adheres totally with both intelligence and will power."*

Illi wkoll, ***D.J. Burns*, **fil-kummentarju tieghu (**"Matrimonial Indissolubility: Contrary Conditions**. **A Historical Synopsis and Commentary"**. pg. 151) jghid li *"it is not necessary that this intention* (i.e. li teskludi l-indissolubbilta') *was formulated as an express agreement, it can be inferred either from an explicit declaration of one or both parties, or consequent on certain words or actions implying that effect, or as a result of the narration of the circumstances of the contract."*

Illi hawn ukoll il-Qorti tirreferi ghal dak li nghad fis-sentenza **"Sharon Lanzon mart Francis Attard vs Francis Attard"** (P.A. (RCP) 15 ta' Marzu 2000) u cjoe':-

"Meta wiehed jitkellem dwar l-eskluzjoni taz-zwieg jew wiehed mill-elementi essenzjali tieghu, wiehed irid jifli jekk il-kontendenti jew wiehed minnhom, allavolja huwa kapaci li jaghti kunsens validu taz-zwieg, pero' fl-atti tieghu qabel u fil-hajja mizzewga, jew bl-ommissjoni tieghu eskluda a priori certu obbligi essenzjali tal-hajja mizzewga, cjoe' ssimula l-kunsens tieghu totalment fejn eskluda a priori z-zwieg, jew inkella fejn waqt li l-kunsens hu jew hi eskludew xi wahda jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, u cjoe' saret simulazzjoni parzjali."

Illi l-attrici tibbaza t-talba taghha wkoll fuq l-**artikolu 19A (1) tal-Kap 255** li jipprovdi li:-

"Iz-zwieg validu jista' jigi annullat fuq talba ta' parti mizzewga wkoll minhabba li l-parti l-ohra tkun irrifjutat tikkonsma l-istess zwieg."

(ii) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta illi li l-vera raguni ghalfejn il-partijiet izzewgu civilment fit-30 ta' Novembru 1997 kienet sabiex l-istess konvenut ikun jista' jahdem Malta. Aktar tard izzewgu wkoll bil-Knisja fit-2 ta' Ottubru 1999, liema zwieg relgijuz gie ddikjarat null u giet moghtija d-dispensa peress li qatt ma kien ikkonsmat.

Illi ma jirrizutax car ir-raguni ghaliex il-partijiet izzewgu, hlief ghall-fatt li z-zwieg civili sar qisu bi skop sabiex l-istess konvenut, li kien Taljan, ikun jista' joqghod u jghix hawn Malta. Fil-fatt mir-rakkonti kollha moghtija mix-xhieda ta' l-attrici jidher li ma kien hemm ebda affjatament bejn il-partijiet. Dan sar aktar gravi meta l-partijiet ghaddew ghac-cerimonja taz-zwieg bir-rit religjuz fejn hareg car li hadd minnhom, specjalment il-konvenut ma kellu lanqas il-minimu ta' konsiderazzjoni ta' x'inhi hajja mizzewga, ahseb u ara kemm seta' jkollu mpenn ghall-istess.

Illi dan huwa tant manifest li fil-fatt jirrizulta li l-partijiet qatt ma kellhom relazzjonijiet intimi u sesswali, b'mod li mic-certifikat mediku mahrug minn Dr. George Buttigieg, jirrizulta li l-att taz-zwieg bejniethom ma sar qatt, u ghalhekk l-istess zwieg, anke civili, qatt ma kien ikkunsmat.

Illi ghalhekk din il-Qorti thoss li dawn ic-cirkostanzi kollha jwasslu sabiex l-istess zwieg civili jigi ddikjarat null u bla effett *stante* li l-kunsens tal-partjiet kien null a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta**. Dan apparti li dan iz-zwieg huwa wkoll null a bazi ta' l-**artikolu 19A (1) ta' l-istess Kap,** *stante* li lanqas biss gie kkunsmat.

III. KONKLUZJONI.

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-kuraturi deputati in kwantu l-istess huma b'xi mod inkompatibbli ma' dak hawn premess u deciz, **tilqa' t-talbiet attrici biss fis-sens hawn deciz,** b'dan illi:-

1. Tiddikjara u tiddeciedi li z-zwieg kuntrattat civilment bejn il-kontendenti fit-30 ta' Novembru 1997 huwa null u bla effett fil-ligi *stante* li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta,** u wkoll ghaliex l-istess zwieg ma kienx ikkunsmat, liema fatt iwassal ukoll ghan-nullita' ta' l-istess zwieg a bazi ta' l-**artikolu 19A (1) tal-Kap 255**.

2. Tordna li din in-nullita' tigi registrata fuq l-Att taz-Zwieg relattiv fuq indikat.

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------